

Začal soud s bývalým šéfem filharmonie

Peter Krajniak se do Ostravy k hlavnímu líčení nedostavil. Nyní pobývá v Austrálii, kde má angažmá

JAROSLAV PERDOCH

Ostrava – U Okresního soudu v Ostravě včera začalo hlavní líčení v případě bývalého ředitele Janáčkovy filharmonie Ostrava Petera Krajniaka. Ten je obžalován z trestných činů zpronevěry a porušování povinností při správě cizího majetku. Hrozí mu až pět let vězení. Údajná škoda se pohybuje v rádech několika stovek tisíc korun. Státní zástupce tvrdí, že pro filharmonii mimo jiné koupil za 440 tisíc korun housle, jejichž cenu později znalec ohodnotil na osmdesát tisíc korun. Krajniak měl také manipulovat se smlouvami a odměnami.

Samotný Krajniak se včerejšího jednání nezúčastnil. V současné době pobývá v Austrálii, kde má angažmá. Prostřednictvím svého advokáta proto požádal, aby se jednání konalo bez jeho účasti.

Trestní příkaz

Na podzim loňského roku byl Krajniak trestním příkazem odsouzen k ročnímu podmí-

něnému trestu s odkladem na zkušební lhůtu tři let. Kromě toho mu soud uložil zaplatit městu a filharmonii celkem 600 tisíc korun. Rozhodnutí učinil soudce po prostudování spisu bez nařízení jednání. Krajniak podal odpor, což znamená, že musí proběhnout klasické hlavní líčení. To začalo včera.

„To, co je uvedeno v obžalobě, pan Krajniak odmítá,“ uvedl před zahájením jednání jeho obhájce Jan Malý. „Je mu vyčítáno, že se měl jako ředitel filharmonie dopustit jednání, která byla ke škodě filharmonie, případně města Ostravy. Ani v jedné z těch daných věcí ale nedošlo ke škodě,“ dodal Malý.

Špatný hospodář?

Žalobce Jaroslav Jurka je ale jiného názoru.

„Peter Krajniak jako bývalý ředitel Janáčkovy filharmonie Ostrava je stíhán pro čtyři skutky, z nichž jeden je kvalifikován jako přečin zpronevěry a další tři jako porušení povinností při správě

SLÁVA A PÁD. Peter Krajniak v roce 2009 převzal za Janáčkovu filharmonii prestižní Cenu města Ostravy za úspěšnou prezentaci moravskoslezské metropole. Foto: Deník/Miroslav Kucej

cizího majetku. V jeho trestní věci jde o to, že on jako ředitel nehospodařil řádným způsobem a způsobil škodu na majetku,“ uvedl Jaroslav Jurka, podle kterého jde o přibližně o 600 tisíc korun.

Spor o housle

Krajniak během výslechu na policii prohlásil, že nic protizákonného neudělal. Co se týká houslí za 440 tisíc korun

pro koncertního mistra, na jejich volbě se podle Krajniaka podílela komise, která vybírala z dvaceti až třiceti houslí. Hodnoceny byly různé aspekty. Nakonec zvítězil nástroj z italské dílny. „Koncertní mistr prohlásil, že je houslemi nadšený. K ceně nástroje se nikdo z komise nevyjádřil, že je vysoká,“ vypověděl Krajniak, který zdůraznil, že i odborníci uvedli, že jde o výbornou koupi. K posudku znalce, který housle ohodnotil na osmdesát tisíc korun, měl Krajniak velké výhrady. „Znalec se nevyjádřil k hlavním vlastnostem houslí, a to je zvuk,“ zdůraznil Krajniak.

Viděli se?

Jeden z dalších bodů obžaloby se týkal spolupráce Janáčkovy filharmonie s americkým skladatelem. Zde údajně mělo dojít k machinacím se smlouvami a vyplacením odměny. Tu měla Janáčkovy filharmonie dostat za nahrávku skladeb tohoto hudebníka. Krajniak podle státního zástupce peníze od Američana převzal,

do pokladny filharmonie však odevzdal jen část. I to Krajniak odmítá. Podle svých slov připravil smlouvu v angličtině, se skladatelem se ale osobně nesetkal. Výpovědi, které jej mají usvědčovat, označil za velmi podezřelé. Prostřednictvím advokáta soudu navrhl, aby předvolal amerického skladatele, který by měl jeho verzi při rekognici potvrdit.

Sláva a pád

Krajniak stál v čele filharmonie v letech 2005 až 2011. Převzal řadu ocenění. Kvůli ztrátě důvěry byl ale nakonec odvolán. Následný audit odhalil údajně nesrovnalosti v hospodaření. Mělo se jednat až o šest milionů korun.

Krajniak již absolvoval jeden soudní spor, a to kvůli výpovědi, kterou mu v roce 2011 dala Janáčkovy filharmonie. Soud mu dal za pravdu a výpověď označil za neplatnou. V době, kdy filharmonie Krajniaka propustila pro nadybečnost, měla podle soudu k dispozici místa, která mu mohla nabídnout.

Seriál o novém občanském zákoníku

Rubrika je společným projektem Deníku a internetové právní poradny Právní linka

PETR KAUSTA. Autor je advokát z advokátní kanceláře Kausta & Zientková & partneři.

SLOVO PRÁVNÍKA...

Osvojení znamená přijetí cizího dítěte za vlastní. Jedná se o zvláštní formu rodičovství, kdy zaniká rodičovská odpovědnost i výživovací povinnosti biologických rodičů vůči dítěti a naopak vzniká tento soubor práv a povinností na straně osvojitelů. Nový občanský zákoník rozšiřuje úpravu osvojení, nově lze např. osvojit dokonce i zletilé dítě.

V porovnání se zákonem o rodině nacházíme mnoho novinek, nejzajímavější je zřejmě povinnost osvojitelů informovat osvojence o tom, že byl osvojen, a to nejpozději do zahájení školní docházky (§ 836 OZ). Dále je například nově stanoveno, že věkový rozdíl mezi osvojitel a osvojenec nesmí být až na výjimky menší než šestnáct let (§ 803 OZ).

Novinkou je i tzv. utajená adopce, kdy osvojitel nebo osvojenec může navrhnout, aby soud rozhodl, že osvojení a jeho okolnosti mají být utajeny před rodinou původu dítěte.

To obdobně platí i pro utajení pokrevního rodiče a jeho souhlasu k osvojení. Jakmile však osvojenec nabude svéprávnosti, vznikne mu právo seznámit se s obsahem spisu, který byl veden v řízení o jeho osvojení (§ 837 OZ).

Osvojení – okamžitá péče, osvojení nezletilého i zletilého, informační povinnost

PŘÍBĚH ZE ŽIVOTA

Pan Robert s paní Eliškou se po deseti letech šťastného manželství rozhodli pro adopci nezletilého dítěte. O adopci se zajímali už delší dobu, a když našli třináctiletou Míšu, o kterou se její maminka nemohla z vážných zdravotních důvodů starat, nebylo třeba hledat jiné dítě.

Zdravotní stav Míšiny ma-

minky se zhoršoval, a tak Robert s Eliškou chtěli adopční řízení urychlit.

Sprosbou o pomoc, jak tuto situaci vyřešit, se pan Robert společně s paní Eliškou obrátil na internetovou právní poradnu www.pravnilinka.cz.

www.pravnilinka.cz

RADA PRO ZÁJEMCE O OKAMŽITOU PÉČI

- Míšu lze předat do péče ihned poté, kdy maminka Míši dala k osvojení souhlas (souhlas je potřeba prohlásit výslovně u soudu). O tomto předání je povinná informovat orgán sociálně právní ochrany dětí. O předání dítěte rozhoduje soud (§ 823 odst. 1 ve spojení s § 824 odst. 1 OZ).
- Tzv. okamžitá péče v době před uplynutím tří měsíců ode dne, kdy byl dán souhlas maminky k osvojení, není péčí před osvojením. Po tuto dobu mají Robert s Eliškou pouze povinnost a právo o Míšu řádně pečovat a chránit ji (§ 823 odst. 2 OZ).
- Nejdříve po uplynutí tří měsíců od udělení souhlasu nastává tzv. předadopční péče, o které už soud nemusí zvláště rozhodovat (§ 828 OZ).
- Dítě je v předadopční péči nejméně šest měsíců. Poté soud vydává rozsudek o osvojení (§ 829 odst. 2 OZ).
- Osvojením (právní mocí rozsudku) zaniká příbuzenský poměr mezi osvojenecem a původní rodinou, jakož i práva a povinnosti z tohoto poměru vyplývající (§ 833 odst. 1 OZ).
- Míša v zásadě přijímá příjmení osvojitelů, může však projevit i jinou vůli (§ 835 OZ).

KDE V NOZ PRÁVNÍ ÚPRAVU NÁJMU BYTU A DOMU NALEZNETE?

- § 794 – 854 v části druhé, hlavě druhé, dílu druhém, oddílu druhém zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.
- § 427 – 451 v části druhé, hlavy páté, dílu prvním, oddílu čtvrtém zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

OSVOJENÍ NEZLETILÉHO DÍTĚTE

Kdo může být osvojitel?

- Osvojiteli mohou být zásadně manželé. Dále pak jeden manžel, pokud osvojuje dítě druhého manžela nebo pokud jeden z manželů osvojuje cizí dítě. Výjimečně je pak přípustné osvojení i jinou osobou než manželem. Nelze si však osvojit dítě za trvání registrovaného partnerství.

Osvojitel se může stát pouze zletilá a svéprávná osoba, zaručuje-li svými osobními vlastnostmi a způsobem života, jakož i důvody a pohnutkami, které jí vedou k osvojení, že bude pro osvojené dítě dobrým rodičem. Zdravotní stav osvojitel nebo obou osvojitelů nesmí omezovat péči o osvojené dítě ve značné míře.

Osvojení je vyloučeno mezi osobami spolu příbuznými v přímé linii a mezi sourozenci (výjimkou je tzv. náhradní mateřství).

Proces osvojení

- V zásadě rozlišujeme adopci přímou (kdy si potenciální osvojitelé naleznou dítě i s rodiči), nebo se jedná o tzv. zprostředkovanou adopci, na základě které dochází ke spárování dítěte s po-

tencionálními osvojiteli. Žádost o zprostředkovanou adopci se podává na příslušném odboru sociálně právní ochrany dětí. Po kladném odborném posouzení krajským úřadem se osvojitel zařadí do evidence. Proti rozhodnutí, kterým se uchazeč nezařadí do evidence, je přípustné odvolání, a to k ministerstvu práce a sociálních věcí. Po zařazení do evidence k vytipování konkrétního dítěte, prověřování vhodnosti osvojení a následně svěření do tzv. předadopční péče. Dítě je v předadopční péči minimálně šest měsíců. Poté následuje rozhodnutí o osvojení.

Souhlas s osvojením

OSVOJITEL – k osvojení je zapotřebí souhlasu samotného osvojitel, ale i manžela osvojitel, nejsou-li osvojiteli oba.

OSVOJENEC – nezbytný je souhlas také samotného osvojenec. Je-li osvojenec mladší dvanácti let, dává v souladu s jeho zájmy souhlas opatrovník (kterým je zpravidla orgán sociálně právní ochrany dětí). Osvojenec starší dvanácti let dává souhlas sám, ledaže je mimo jakoukoli pochybnost, že by byl postup požadující osobní souhlas osvojeného dítěte v zásadním rozporu se zájmy

dítěte, nebo že dítě není schopno posoudit důsledky souhlasu.

Souhlas rodičů osvojenec

- Souhlas dává rodič osobním prohlášením vůči soudu. Souhlas lze i odvolat. Z povahy institutu osvojení je zřejmé, že někdy může být souhlas rodičů nahrazen jiným způsobem (například poručníkem nebo opatrovníkem u bodu a) až d) nebo nemusí být dán vůbec. **Souhlas rodiče osvojeného dítěte není k osvojení třeba, pokud:**

- rodič byl zbaven rodičovské odpovědnosti a zároveň práva dát souhlas k osvojení
 - rodič není schopen projevit svou vůli nebo rozpoznat následky svého jednání nebo je ovládnout, nebo
 - rodič se zdržuje na neznámém místě a toto místo se nepodaří soudu v součinnosti s dalšími orgány veřejné moci zjistit ani při vynaložení potřebné pečlivosti
 - oba rodiče zemřeli
 - nemá o dítě zjevně zájem (zjevný zájem musí trvat alespoň tři měsíce)
- Soud o tom, zdali je potřeba souhlasu rodičů k osvojení, rozhoduje ve zvláštním řízení.

OSVOJENÍ ZLETILÉHO DÍTĚTE

Nově zákon připouští také osvojení zletilého. Osvojení zletilého je vhodné zejména v případech, kdy sourozenec zletilého je sám osvojenecem u téže rodiny. Dále např., jde-li o osvojení zletilého dítěte manželem osvojitel nebo pokud je osvojenec v dlouhodobé péči osvojitel. Výhodou osvojení zletilého je skutečnost, že osvojenec se stává zákonným

dědicem hned v první třídě dědiců (nevstupuje však v dědicí právo osvojitel věči jiným osobám). Osvojenec má právo na výživné vůči svým předkům nebo potomkům jen tehdy a jen v té míře, není-li osvojitel s to své výživovací povinnosti dostát (což je rozdíl oproti nezletilým, kdy v případě osvojení zaniká výživovací povinnost biologických rodičů).

NEZAPOMEŇTE

- O osvojení rozhoduje soud.
- Lepší postavení mají v rámci osvojení dítěte manželé. Naopak registrovaným partnerům je adopce znemožněna.
- Osvojenec má právo být informován o skutečnosti, že byl adoptován. Nejpozději však do zahájení povinné školní docházky. Dovodil bychom, že pokud mu tato informace nebude sdělena, může od osvojitelů požadovat náhradu nemajetkové újmy, jestliže by nějakou újmu utrpěl.
- Osvojenec má právo na srovnání důchod v případě úmrtí osvojitel. Osvojenec se také za splnění podmínek považuje za nezaopatřené dítě a osvojitel může nepochybně žádat o přídavek na dítě, pobírat vdovský důchod a další dávky sociálního zabezpečení.

SLOVNÍK PRÁVNÍCH POJMŮ

- Osvojenec – osoba, která je adoptována cizí osobou.
- Osvojitel – osoba, která se stává právním rodičem cizího dítěte, a to na základě rozhodnutí soudu.
- Předadopční péče – péče osvojitelů o osvojené dítě před tím, než dojde k samotnému osvojení. Trvá minimálně šest měsíců. O péči před adopcí rozhoduje soud (dříve orgán sociálně právní ochrany dětí).